

Rapport IC Voorschoten 2009

10.02.2010

Inleiding.

In aansluiting op de Voortgangsrapportage Interne Controle (IC) per 1 augustus 2009 treft u in dit rapport de resultaten aan van alle uitgevoerde interne (verbijzonderde) controles die gedurende het jaar 2009 hebben plaatsgevonden

De IC heeft als doel om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. Daarnaast adviseert de IC tot het nemen van preventieve maatregelen om onvolkomenheden in de toekomst te voorkomen en door inbedding van interne controle maatregelen in de organisatie de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren.

De IC heeft zich in 2009 gericht op de getrouwheid van de informatieverstrekking, de rechtmatigheid van de beheershandelingen en inrichting van processen. Tevens zijn de bevindingen – in tegenstelling tot het jaar 2008 – structureel gedurende het jaar teruggekoppeld naar leidinggevenden en medewerkers. Hierdoor heeft de IC een meer ondersteunende functie gekregen en kunnen onrechtmatigheden c.a. nog tijdig worden hersteld. Vanzelfsprekend wordt ook nagestreefd dat de IC uitkomsten bruikbare informatie oplevert voor de accountant omwille van de accountantsverklaring.

In week 4 en 5 /2010 hebben de accountants van Deloitte, om de werkzaamheden rond de controle van de jaarrekening 2009 te spreiden, de controle op het terrein van de (verbijzonderde) IC 2009 reeds uitgevoerd. De resultaten van deze controle hebben geleid tot slechts enkele marginale aanpassingen van deze nota.

De verbijzonderde IC van de navolgende werkprocessen dient, op advies van de accountants nog plaats te vinden:

- Werkproces rechtmatigheid en getrouwheid ontvangsten subsidies 2009.
- Werkproces getrouwheid memoriaalboekingen 2009.
- Werkproces rechtmatigheid alle betalingen.

De IC bevindingen van voornoemde werkprocessen zullen door de accountant worden betrokken bij de algehele controle van de jaarrekening 2009 medio maart 2010.

Op de bladzijde 2 zijn de geconstateerde tekortkomingen vermeld met een verwijzing naar de tabellen 1 tot en met 13, welke door de raad dienen te worden geaccordeerd..

Theo Kruijthof

Adviseur AO-IC, Team Financiën

Advies Raad

De IC adviseert de navolgende afwijkingen zoals vermeld in de tabellen door de raad te laten accorderen.

Tabel 7. Leerlingenvervoer.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om alsnog in te stemmen met de in de tabel geconstateerde afwijkingen op de interne regelgeving. Eveneens wordt voorgesteld om in te stemmen met soortgelijke afwijkingen bij de niet gecontroleerde verstrekkingen. Door middel van dit besluit worden de genoemde financiële fouten en onzekerheden bij de gecontroleerde verstrekkingen van in totaal €2.616,40 als rechtmatigheid aangemerkt.

Tabel 8. Onderwijs Huisvesting.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om alsnog in te stemmen met de in de tabel geconstateerde afwijkingen op de interne regelgeving en de in 2010 (onrechtmatig) reeds gedane uitgaven van een krediet eveneens te accorderen.

Tabel 9. Subsidieverstrekkingen.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om alsnog in te stemmen met de in de tabel geconstateerde afwijkingen op de regelgeving. Eveneens wordt voorgesteld om in te stemmen met soortgelijke afwijkingen bij niet gecontroleerde subsidieverstrekkingen. Door middel van dit besluit worden genoemde financiële fouten en onzekerheden van in totaal € 95.757,00 als rechtmatigheid aangemerkt.

Tabel 11. Treasury statuut.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om alsnog in te stemmen met de in de tabel geconstateerde afwijkingen op de interne regelgeving. Door middel van dit besluit worden genoemde afwijkingen als rechtmatigheid aangemerkt.

Tabel 12. Verordening artikel 212 Gemeentewet.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om alsnog in te stemmen met de in de tabel geconstateerde afwijkingen op de interne regelgeving. Door middel van dit besluit worden genoemde afwijkingen als rechtmatigheid aangemerkt.

1. Belastingen en Heffingen.

Werkproces Belastingen en Heffingen.		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Werkproces OZB		
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Conclusie	De IC heeft geen afwijkingen geconstateerd	
Werkproces RZB		
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Conclusie	De IC heeft geen afwijkingen geconstateerd	
Werkproces Afvalstoffenheffing		
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Conclusie	De IC heeft geen afwijkingen geconstateerd	
Werkproces Rioolrechten		
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Conclusie	De IC heeft geen afwijkingen geconstateerd	
Werkproces Begraafplaats		
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Conclusie	De IC heeft geen afwijkingen geconstateerd	

2. Bouwgrondexploitaties.

Werkproces Bouwgrondexploitaties		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Wordt meegenomen bij controle jaarrekening.		

3. Verhuur accommodaties

Er wordt sinds 2007 geen gebruik meer gemaakt van een verhuurregister. Wel heeft het team financiën in samenwerking met de afdeling Welzijn per 1-1-2008 een werkprogramma opgezet, waarin alle accommodaties, huren en indexaties zijn opgenomen. Aan de hand van dit programma heeft de IC plaatsgevonden. Facturering (inclusief indexering) en bewaking ontvangsten vindt correct plaats.

Werkproces Verhuuropbrengsten		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Procesbeschrijving	In 2009 geen actuele procesbeschrijving aanwezig	De IC adviseert te starten met procesbeschrijvingen.
Contracten	Uit de IC is gebleken dat de huurcontracten erg verouderd zijn. In sommige gevallen zijn de contracten meer dan 20 jaar oud. Ook worden niet alle contracten op een centrale administratie bewaard.	De IC adviseert om de verouderde contracten te vernieuwen. Eveneens adviseert de IC de contracten op een centrale administratie te bewaren.
Indexaties	De IC heeft geconstateerd dat de indexatiebrieven niet altijd worden opgesteld.	De IC adviseert om eventuele indexaties schriftelijk vast te leggen en een exemplaar hiervan op een centrale administratie te bewaren.

4. Personeelskosten

Werkproces Personele mutaties		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Beschrijving administratieve organisatie en interne controle (AO/IC)	Er is geen actuele beschrijving van de AO/IC die aansluit bij de huidige procesuitvoering. Risico hiervan is dat er in de praktijk onduidelijkheden kunnen bestaan omtrent taken en verantwoordelijkheden. Bovendien is een goede AO/IC-beschrijving een belangrijk hulpmiddel om de belangrijkste key-controls voor een proces zoals functiescheidingen te waarborgen.	Het opstellen en implementeren van een AO/IC-beschrijving.
Juistheid en volledigheid personele mutaties.	Een belangrijke beheersingsmaatregel binnen de AO/IC van het personele proces betreft een onafhankelijke controle op de verwerking van personele mutaties. Dit is van belang voor een juiste en volledige verwerking van mutaties in het salarissysteem. De IC heeft geconstateerd dat deze controle binnen de gemeente niet plaatsvindt. Er is hierdoor een verhoogd risico op onrechtmatige betalingen. De salarisadministrateur heeft tevens bevoegdheid te muteren in het personeelsinformatie-systeem Beaufort. Dit verhoogt het genoemde risico.	De IC adviseert om deze onafhankelijke controle op de verwerking van personele mutaties in het salarissysteem te laten uitvoeren door een medewerker van afdeling P&O, die niet betrokken is bij personele mutaties. De controle dient op een voor de IC zichtbare en verifieerbare wijze plaats te vinden. Dit is mogelijk door bijvoorbeeld gebruik te maken van een standenregister inzake de rechtmatige verantwoording van personele mutaties. Het bovenstaande is reeds afgestemd met het voormalig hoofd P&O. Verifieerbare invoering is toegezegd. Ook bij een eventuele samenwerking met de gemeente Wassenaar dient deze maatregel van interne controle ingevoerd te worden.
Afrekening verlofuren.	Bij 2 van de 6 gecontroleerde	De invoering van het nieuwe

	<p>uitdienst mutaties kon de IC de juiste afrekening van de nog openstaande verlofuren niet vaststellen als gevolg van onzekerheid omtrent het saldo van openstaande uren. Ook bij de overige uitdienst mutaties was dit lastig. Er vindt geen deugdelijke registratie plaats van verlofuren en de opname hiervan. Risico hiervan is dat de gemeente bij einde dienstverband te veel of te weinig aan de voormalig medewerker uitbetaalt.</p>	<p>tijdsregistratiesysteem zal een einde maken aan deze problematiek. Door geautomatiseerde fiattering (tijdig) van verlof- en spaaruren zal op elk moment duidelijkheid bestaan omtrent verlofsaldi.</p>
Aanvullende werkzaamheden.	<p>Als gevolg van bovengenoemd risico is er door de accountant aanvullende steekproef van 47 mutaties uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de verwerkte salarismutaties.</p>	<p>Extra werkzaamheden in de toekomst vermijden door opvolgen bovengenoemd advies en advies accountant.</p>

Bevindingen en advies Deloitte		
	<p>Uit het aanvullend onderzoek zijn twee fouten naar voren gekomen, met een geringe omvang. Deze fouten hadden betrekking op een dubbele betaling verlofuren en 1 maand salarisbetaling op basis van 100%, terwijl dit 66,67% moest zijn.</p> <p>1. <u>Interne controle op juistheid/ volledigheid/ rechtmatigheid Verwerkte salarismutaties in salarisadministratie.</u></p> <p>Risico: Verhoogd risico op onjuist, onvolledig en/of onrechtmatig verwerkte salarismutaties in de salarisadministratie, met als het gevolg onjuiste, onvolledige en/of onrechtmatige salarisbetalingen die niet of niet tijdig zullen worden ontdekt.</p>	<p>Met deze twee fouten is een bedrag gemoeid van €2.140,86. De fouten worden hersteld en zullen geen gevolgen hebben voor het oordeel van de accountant over de juistheid en rechtmatigheid van de personele kosten 2009. Deloitte adviseert samengevat verder het volgende:</p> <p>1. Een onafhankelijke medewerker P&O structureel interne controle laten verrichten op de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de door de (externe) salarisadministrateur verwerkte salarismutaties in het salarispakket(RAET), bijvoorbeeld aan de hand van een standregister, mappen met geautoriseerde brondocumentatie en de salarisoutput (loonstroken).</p>

	<p>2. <u>Interne controle op de betaallijsten.</u> Risico: Onrechtmatige salaris-uitbetalingen.</p> <p>3. <u>Interne controle op de juiste toepassing van de gehanteerde percentages voor pensioenen en werkgeverslasten.</u> Risico: Onjuist gehanteerde percentages voor pensioenen en werkgeverslasten kunnen door het externe salarisverwerkingsbureau niet of niet tijdig worden ontdekt. Dit kan leiden tot onjuiste inhoudingen, naheffingen en boetes.</p> <p>4. <u>Opzet AO/IB Personeelsproces.</u> Risico: De opzet van de administratieve organisatie en interne beheersing met betrekking tot het personeelsproces is niet inzichtelijk.</p>	<p>2. Vóór het verstrekken van de betaalopdracht een zichtbare (steekproefsgewijze) interne – in het proces opgenomen – controle te laten uitvoeren door een onafhankelijke medewerker P&O op de maandelijkse betaallijst (op naam medewerker, bankrekeningnummer en bedrag).</p> <p>3. Periodiek – door middel van controles binnen het proces – verifieerbaar vaststellen dat het externe salarisverwerkingsbureau de juiste percentages hanteert bijvoorbeeld door middel van bruto-netto berekeningen.</p> <p>4. Van het personeelsproces direct – vooruitlopende op de procesbeschrijvingen voor alle risicovolle processen binnen de organisatie – een procedure/ procesbeschrijving op te stellen, waarin opgenomen de functiescheidingen, checks & balances c.q. interne beheersingsmaatregelen binnen het personeelsproces.</p>
--	--	---

5. Investerings

Werkproces Investerings		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Beschrijving administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).	Er is geen actuele beschrijving van de AO/IC die aansluit bij de huidige procesuitvoering. Risico hiervan is dat er in de praktijk onduidelijkheden kunnen bestaan omtrent taken en verantwoordelijkheden. Bovendien is een goede AO/IC-beschrijving een belangrijk hulpmiddel om de belangrijkste key-controls voor een proces zoals functiescheidingen te waarborgen.	Het opstellen en implementeren van een AO/IC- beschrijving.
Aanbesteding	De IC heeft 2 investeringsprojecten gecontroleerd. Hieruit kwam naar voren dat de aanbesteding bij beide projecten niet volgens de regels heeft plaatsgevonden. Diverse stukken (zoals proces verbaal / gunningvoorstel) ontbraken.	De IC adviseert een strikte naleving van de aanbestedingsregels en inkoopbeleid. Bovendien is de centrale archivering van originele brondocumenten een belangrijk aandachtspunt.
Meerwerk	Bij beide projecten was sprake van meerwerk. Schriftelijke opdrachten hiertoe ontbraken, waardoor risico bestaat op kredietoverschrijdingen, i.c. onrechtmatige uitgaven.	De IC adviseert het opstellen van een vaste procedure voor het autoriseren van meerwerk en naleving hiervan in de praktijk.
Prestatielevering	De IC heeft bij beide projecten de juiste prestatielevering niet kunnen vaststellen als gevolg van het ontbreken van bijvoorbeeld achterliggende termijnstaten en getekende opleveringsrapporten.	De IC adviseert om de controle op juiste prestatielevering te borgen via procesmatige controles.
Nacalculatie	De IC heeft geconstateerd dat bij één project geen nacalculatie heeft plaatsgevonden.	De IC adviseert om nacalculatie een vast onderdeel te laten vormen van het investeringsproces.

6. Europese Aanbestedingen

Werkproces Europese Aanbestedingen		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Rechtmatigheid	Door de IC zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd inzake de naleving van EU-aanbestedingsrichtlijnen.	Ter kennisname.
Waarborgen naleving EU-aanbestedingsregels	De naleving van EU-aanbestedingsregels wordt gewaarborgd via het inkoop- en aanbestedingsbeleid binnen de gemeente. De IC heeft geconstateerd dat de praktische naleving van deze regels nog niet procesmatig door middel van beleid in de organisatie is verankerd. Met name de inhuur van derden vormt hierbij een aandachtspunt.	<p>Gezien het belang van EU-aanbesteding en de gevolgen van niet naleving van deze regels adviseert de IC om dit beleid in de organisatie te verankeren. Dit kan door het aanwijzen van een inkoopfunctionaris welke verantwoordelijk is voor de wijze van aanbesteding van alle inkopen boven een bepaald bedrag. Ook een aanbestedingskalender en inkoopplan bieden mogelijkheden, zodat vooraf een duidelijk gemotiveerde keuze voor aanbesteding kan plaatsvinden.</p> <p>Bij inhuur van derden adviseert de IC om door middel van een vast formulier de motivatie voor of verlenging van inhuur van derden schriftelijk vast te leggen en te laten tekenen door de gemandateerde budgethouder. Hierbij denkt de IC aan de looptijd van de benodigde inzet en het hiermee gemoeide bedrag. Dit om eventueel afwijken van de EU-aanbestedingsregels te voorkomen.</p>

7. Leerlingenvervoer

Werkproces Leerlingenvervoer		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Procesbeschrijving	In 2009 was er nog geen definitieve procesbeschrijving aanwezig. De IC erkent wel dat de medewerkers volgens een vaste procedure werken. De afdeling is momenteel bezig met het gereedmaken van de definitieve procesbeschrijving.	De IC adviseert om de definitieve procesbeschrijving op korte termijn te implementeren.
Verordening leerlingenvervoer gemeente Voorschoten 2002 (Oud) (Schooljaar 2008-2009)		
Art. 3 lid 3 Een leerling uit het special (voortgezet) onderwijs uit het cluster 4 dient een toekenning te krijgen voor het vervoer naar de school die door de commissie van de indicatiestelling is geadviseerd.	Uit de controle van de IC blijkt dat er in de praktijk niet verifieerbaar beoordeeld wordt of er sprake is van een cluster 4 school. Het advies van de commissie voor indicatiestelling wordt slechts bij eerste verstrekking opgevraagd en niet in het dossier bewaard. In de praktijk is het advies voor de 2 gecontroleerde leerlingen waarbij dit van toepassing was niet aanwezig. Hier zijn geen financiële consequenties aan verbonden.	De IC adviseert om deze afwijkingen van de verordening te accorderen. Aanbevolen wordt om de huidige werkwijze aan te passen aan de verordening of de verordening aan te passen aan de werkwijze.
Art. 23 lid 1 en 2 Bij de bekostiging voor het vervoer van leerlingen voor het <u>basisonderwijs</u> of het <u>speciaal basisonderwijs</u> krijgen de ouders bij een gezamenlijk inkomen > € 22.050, - : - slechts het bedrag inzake de afstand > 6 km bekostigd of - bij aangepast vervoer, betalen zij een eigen bijdrage gelijk aan de kosten van het openbaar vervoer over de afstand van 6 km.	De gemeente wijkt in de praktijk af van dit artikel. Ook ouders van leerlingen aan het voortgezet (speciaal) onderwijs kunnen een eigen bijdrage opgelegd krijgen. De gemeente past een eigen bijdrage toe bij SBO en VSO scholen, bij SO en SVO scholen is dit niet van toepassing. Dit betekent dat er voor 1 gecontroleerde leerling van het (voortgezet) speciaal onderwijs onterecht eigen bijdrage is opgelegd. Het gaat om een bedrag van € 450.	De IC adviseert om deze afwijkingen van de verordening te accorderen. Deze bevinding is reeds geconstateerd tijdens de IC van 2008. Voor het schooljaar 2009-2010 is er een nieuwe verordening van toepassing. Hieruit blijkt dat de verordening op dit punt wel wordt nageleefd.
Artikel 19 lid 2a.	Bij 1 gecontroleerde leerling	De IC adviseert om deze

<p>Indien aanspraak bestaat op bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, dan bekostigt het college aan de ouders van de leerling neen bedrag op basis van de kosten van het openbaar vervoer.</p>	<p>heeft de IC niet kunnen vaststellen of het verstrekte bedrag € 703,50 daadwerkelijk overeenkomt met de werkelijke kosten van het openbaar vervoer.</p>	<p>afwijkingen van de verordening te accorderen.</p> <p>Eveneens adviseert de IC om uit het dossier de juistheid van het toegekende bedrag te laten blijken met bijvoorbeeld bewijsstukken vanuit het internet.</p>
<p>Verordening leerlingenvervoer gemeente Voorschoten 2009 (Schooljaar 2009–2010)</p>		
<p>Beschikking, onderdeel eigen bijdrage.</p> <p>Uit de IC is gebleken dat in de afgegeven beschikkingen voor de leerlingen van de VSO, SO en SVO als argumentatie is opgenomen: "Op basis van uw belastbaar inkomen is uw eigen bijdrage vastgesteld op € 0,00. In de verordening is echter opgenomen dat de ouders van deze leerlingen geen verplichting hebben tot het betalen van een eigen bijdrage. Derhalve is de bovenstaande argumentatie onjuist. Hier zijn geen financiële consequenties aan verbonden.</p>	<p>De afwijking wordt veroorzaakt doordat de gemeente bij het opstellen van de beschikkingen een modelbeschikking toepast vanuit het leerling-vervoer programma(G4LLV). De gehanteerde argumentatie is als standaard tekst opgenomen in de modelbeschikking.</p>	<p>De IC adviseert om deze afwijkingen van de verordening te accorderen.</p> <p>Eveneens adviseert de IC om de modelbeschikking aan te passen aan de verordening.</p>

<p>Artikel 15a</p> <p>Met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 geldt voor de leerling die een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs uit cluster 4 bezoekt als dichtstbijzijnde toegankelijke school, de school die door de Commissie voor de indicatiestelling is geadviseerd.</p>	<p>Uit de controle van de IC is gebleken dat in de praktijk het schooladvies wordt geraadpleegd. Voor de gemeente is het praktischer om het schooladvies te raadplegen. In dit advies worden specifieke kenmerken omtrent de mobiliteit van de leerlingen vermeld. Het advies van de commissie voor de indicatiestelling was bij de drie gecontroleerde leerlingen, bij wie dit van toepassing was, niet aanwezig. Hier zijn geen financiële consequenties aan verbonden.</p>	<p>De IC adviseert om deze afwijkingen van de verordening te accorderen.</p> <p>De IC adviseert om de verordening aan te passen aan de praktijk of om de huidige werkwijze aan te passen aan de verordening.</p>
---	---	--

<p>Artikel 19 lid 2a Indien aanspraak bestaat op bekostiging op basis van de kosten van het openbaar vervoer, dan bekostigt het college aan de ouders van de leerling een bedrag op basis van de kosten van het openbaar vervoer.</p>	<p>De IC heeft bij de twee gecontroleerde leerlingen, bij wie dit van toepassing was, niet kunnen vaststellen of de verstrekte bedragen daadwerkelijk overeenkomen met de werkelijke kosten van het openbaar vervoer. Het toegekende bedrag wordt automatisch berekend middels het leerling-vervoer programma(G4LLV) Totaal bedrag: €1912,90.</p>	<p>De IC adviseert om de verstrekte vergoeding te accorderen.</p> <p>Eveneens adviseert de IC om uit het dossier de juistheid van het toegekende bedrag te laten blijken met bijvoorbeeld bewijsstukken vanuit het internet.</p>
---	---	--

8. Onderwijs Huisvesting

Werkproces Onderwijs Huisvesting		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Onrechtmatigheden:		
<p>Art. 7.3: Bij het ontbreken van één of meer gegevens bij het indienen van de aanvraag deelt het college dit voor 15 februari schriftelijk mee aan de aanvrager. Indien de aanvrager voor 15 maart de vereiste ontbrekende gegevens niet heeft ingediend, besluit het college de aanvraag niet te behandelen.</p>	<p>De IC heeft geconstateerd dat van dit artikel is afgeweken bij de verstrekking van een bouwkrediet van € 129. 846,- in 2009 t.b.v. een onderwijskundige voorziening voor basisschool ds. Fortgens. Dit is overigens bewust en in overeenstemming met de school op deze wijze gebeurd, omdat op dat moment nog niet duidelijk was hoe hoog het krediet zou moeten zijn. Dit betreft wel een afwijking van de verordening. Omdat er in 2009 nog geen uitgaven hebben plaatsgevonden, leidt dit niet tot onrechtmatige baten, lasten of balansmutaties in 2009. Geschat wordt dat de totale uitgaven in 2010 € 53.252,50 zullen bedragen.</p>	<p>De IC adviseert de afwijking van de verordening inzake het verstrekte krediet te accorderen. En de in het jaar 2010 gedane (onrechtmatige) uitgaven in het kader van dit krediet eveneens te accorderen.</p>
<p>Art. 16.1 en2: Voordat de bouwopdracht wordt verstrekt dient het college in te stemmen met de bouwplannen en de begroting. De aanvrager dient deze stukken in bij de gemeente en de gemeente beslist hierover binnen 6 weken na indiening.</p>	<p>De Fortgensschool heeft op 20 oktober de bouwopdracht verstrekt, goedkeuring door het college van de bouwplannen en begroting heeft nog niet plaatsgevonden. Dit betreft een afwijking van de verordening.</p>	<p>De IC adviseert deze onrechtmatigheid te accorderen en alsnog met de stukken in te stemmen.</p>

Overige bevindingen:		
<p>Begrotingswijziging school Krimwijk. In 2006 heeft de gemeente krediet beschikbaar gesteld t.b.v. de nieuwbouw in Krimwijk. In 2009 is gebleken dat het toen ter beschikking gestelde krediet niet voldoende was. Hiertoe is in 2009 een krediet ter beschikking gesteld van € 1.124.051 t.b.v. de</p>	<p>De IC heeft wel voor een bedrag van ongeveer € 231.000 aan uitgaven in 2009 inzake dit krediet gecontroleerd. Hier kwamen geen bijzonderheden uit naar voren.</p>	<p>Ter kennisname.</p>

<p>krimwijkschool. Van toetsing aan de verordening is hierbij dus geen sprake.</p>		
<p>Beschrijving administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).</p>	<p>Er is geen actuele beschrijving van de AO/IC die aansluit bij de huidige procesuitvoering en verordening. Risico hiervan is dat er in de praktijk onduidelijkheden kunnen bestaan omtrent taken en verantwoordelijkheden. Bovendien is een goede AO/IC-beschrijving een belangrijk hulpmiddel om de belangrijkste key-controls voor een proces zoals functiescheidingen te waarborgen.</p>	<p>Het opstellen en implementeren van een AO/IC-beschrijving.</p>
<p>Actualisatie Verordening Onderwijshuisvesting.</p>	<p>De IC constateert dat om praktische redenen in de praktijk vaak (ook rechtmatig) afgeweken wordt van de bepalingen zoals opgenomen in de verordening. Er is een verordening (geldig vanaf het jaar 2008) opgesteld, ook deze verordening omvat echter nog strikte bepalingen die niet altijd toepasbaar blijken in de praktijk.</p>	<p>De IC adviseert actualisatie van de verordening zodat naleving in de praktijk ook daadwerkelijk goed mogelijk wordt. Hierbij dient een afweging plaats te vinden van het belang van de opgenomen bepalingen (en de hierbij behorende waarborgen) en de praktische uitvoerbaarheid hiervan.</p>

9. Subsidieverstrekingen

Werkproces subsidieverstrekingen		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Onrechtmatigheden Subsidieverordening Voorschoten 2007:		
Art. 3.2.g: Subsidieverlening wordt geweigerd indien de hoogte van het eigen vermogen van de instelling vier keer zo hoog is als de subsidieaanvraag.	Bij één van de 15 gecontroleerde subsidieverstrekingen was hier sprake van. De gemeente heeft dit onderkend en actie ondernomen. De subsidie is voor 50% van het oorspronkelijke bedrag toegekend. Conform de verordening had de subsidie echter geweigerd moeten worden. Dit betreft hiermee een afwijking van de verordening.	De IC adviseert de genoemde afwijking te accorderen. Het financieel beslag bedraagt € 2.000,-.
Art. 4.4: Op grond van dit artikel dienen de subsidie ontvangende instellingen verzekeringen af te sluiten voor roerende en onroerende zaken, alsmede voor de vrijwilligers inzake hun wettelijke aansprakelijkheid indien hier sprake van is.	De IC constateert dat de gemeente hier niet expliciet op toetst. De mogelijkheid bestaat dat instellingen niet aan de bepalingen in dit artikel voldoen. Dit betreft een onzekerheid.	De IC adviseert de geconstateerde onzekerheid te accepteren. In de nieuwe verordening zijn deze bepalingen niet meer opgenomen.
Art. 4.5: De subsidieontvanger stelt een verslag vast dat inzicht geeft in de aard, duur en omvang van de met behulp van subsidiëring verrichte activiteiten.	Bij 4 van de 15 gecontroleerde verstrekkingen is niet aan dit artikel voldaan. Hier zijn in de praktijk geen consequenties aan verbonden. Dit betreffen hiermee wel afwijkingen van de verordening.	De IC adviseert de genoemde afwijkingen te accorderen. Het financieel beslag bedraagt € 93.757,-.

Overige bevindingen:		
Proces subsidieverstrekingen.	Afdeling Welzijn heeft zijn voordeel gedaan met IC-constateringen uit voorgaande jaren. Er wordt op een pragmatische manier gewerkt waarbij gebruik wordt gemaakt van checklisten ter beoordeling van de volledigheid van het dossier en ter vaststelling van de subsidie. Deze zichtbare interne beoordeling is een belangrijk hulpmiddel voor de IC.	Ter kennisname.

	Eveneens heeft de afdeling instellingen welke een meerjarensubsidie ontvangen gevraagd mee te werken aan een jaarlijkse vaststelling. Hier wordt de tijdigheid van het proces gewaarborgd.	
Subsidieverordening	Naast de goede procesmatige ontwikkelingen heeft afdeling Welzijn ook mede naar aanleiding van de IC-constateringen een nieuwe subsidieverordening opgesteld. Deze is geldig vanaf 1 maart 2009. Dit doet recht aan het doel van de rechtmatigheidscontrole.	Ter kennisname.
Subsidiebeschikking categorie 1 en 2 nieuwe verordening.	In beschikkingen voor subsidietoekenningen voor wat betreft categorie 1 en 2 wordt in de beschikking verwezen naar het Burgerlijk Wetboek en een artikel uit de verordening. Dit leeft vaak niet bij dit soort (kleinere) instellingen waardoor onduidelijkheid kan bestaan omtrent de bepalingen uit de verordening.	De IC beveelt aan om deze bepalingen in de beschikking uit te schrijven zodat de inhoud voor iedereen duidelijk is.
Beoordeling uitvoering activiteiten.	Door middel van een vast format vindt een zichtbare beoordeling plaats van de uitgevoerde activiteiten voor subsidies inzake categorie 2 en 3.	De IC adviseert om dit formulier te laten toetsen door een financieel deskundig medewerker van afdeling Welzijn. Om op deze wijze ook de juiste financiële afhandeling te waarborgen.

10. Bouwleges

Werkproces Bouwleges		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Rechtmatigheid	Door de IC zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	Ter kennisname.
Beschrijving administratieve organisatie en interne controle (AO/IC).	Er is geen actuele beschrijving van de AO/IC die aansluit bij de huidige procesuitvoering. Risico hiervan is dat er in de praktijk onduidelijkheden kunnen bestaan omtrent taken en verantwoordelijkheden. Bovendien is een goede AO/IC-beschrijving een belangrijk hulpmiddel om de belangrijkste key-controls voor een proces zoals functiescheidingen te waarborgen.	Het opstellen en implementeren van een AO/IC-beschrijving.
Controle op de door de aanvrager opgegeven bouwsom.	De bouwsom is de basis voor de berekening van de op te leggen leges. Door de IC is geconstateerd dat er conform voorgaande jaren geen onafhankelijke zichtbare controle plaatsvindt op de door de aanvrager opgegeven bouwsom. De functionaris welke de aanvraag in behandeling heeft beoordeelt (niet zichtbaar) globaal wel de aannemelijkheid van de bouwsom. Aanvragers hebben de intentie om de bouwkosten zo laag mogelijk op te geven. Indien dit niet door de gemeente onderkend wordt, zou dit tot te lage opbrengsten kunnen leiden.	Het door een onafhankelijk persoon laten uitvoeren van een zichtbare toets op de juistheid en volledigheid van de door de aanvrager opgegeven bouwsom.

<p>Invoer stamgegevens in Provas</p>	<p>De IC heeft geconstateerd dat inzake de berekening van de bouwleges de afronding in het systeem verkeerd was ingevoerd. Hierdoor werd er bij alle opgelegde leges € 1 te weinig in rekening gebracht. Financieel gevolg voor 2009 is minimaal (€ 216). Risico is echter dat er ook bij de invoer van andere systeemgegevens iets mis kan gaan.</p>	<p>Het periodiek (in ieder geval aan het begin van het jaar) beoordelen van de juiste invoer van systeemgegevens door een onafhankelijk persoon die niet betrokken is geweest bij de invoer.</p>
<p>Controles binnen het proces.</p>	<p>Uit de door de IC uitgevoerde steekproef en de gehouden interviews blijkt dat er binnen de afdeling diverse controles worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld op de rekenkundige juistheid van de opgelegde leges en de ontvankelijkheid van de aanvraag. Deze controles zijn echter niet zichtbaar vastgelegd, waardoor de IC hier niet op kan steunen.</p>	<p>Het zichtbaar maken van uitgevoerde controles bijvoorbeeld door het paraferen voor akkoord.</p>

11. Treasury–statuut

Werkproces Treasury statuut		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Onrechtmatigheden:		
Art. 4.1: Conform de wet Fido dient de kasgeldlimiet niet overschreden te worden.	De IC heeft geconstateerd dat in 2009 in één maand twee maal de kasgeldlimiet is overschreden.	Deze onrechtmatigheid heeft geen financiële gevolgen. Geadviseerd wordt om voor het aantrekken van gelden zichtbaar te beoordelen of overschrijding van de kasgeldlimiet zal plaatsvinden.
Art. 6.2: Teneinde kredietrisico's te spreiden wordt jaarlijks in de begroting bepaald tot welk bedrag er middelen mogen worden aangetrokken dan wel mogen worden uitgeleend, zowel op korte als op (middel)lange termijn, zonder tussenkomst van de raad.	In de begroting 2009–2012 is dit niet expliciet opgenomen. De vakafdeling hanteert de kasgeldlimiet als norm. De grens ligt evenwel niet expliciet vast. Dit betreft een afwijking van de verordening.	De IC adviseert om genoemde afwijking te accorderen. Eveneens adviseert de IC om de werkwijze aan te passen aan het statuut of andersom.
Art. 7: De gemeente dient haar liquiditeitsrisico's te beperken door haar treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), alsmede een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 4 jaar.	De gemeente hanteert hiertoe de investerings- en financieringsstaten, de begroting en een prognose. Deze overzichten kunnen echter niet geheel beschouwd worden als liquiditeitsplanningen.	De IC adviseert om genoemde afwijking te accorderen. Eveneens adviseert de IC om genoemde planningen op te stellen.
Art. 13.2: De gemeente dient bij het aantrekken van kortlopende geldmiddelen de kasgeldlimiet niet te overschrijden.	Eventuele overschrijding van de kasgeldlimiet wordt per aantrekking beoordeeld. Hiervan vindt echter geen zichtbare vastlegging plaats. Hiertoe kan beoordeling door de IC niet geheel plaatsvinden. Dit betreft een onzekerheid. Bovendien zoals hierboven genoemd twee maal een overschrijding geconstateerd.	De IC adviseert om genoemde onzekerheid te accorderen De IC adviseert om dit vanaf heden per aantrekking zichtbaar en verifieerbaar vast te leggen.

Art. 13.6: De gemeente dient bij het aantrekken of uitzetten van middelen korter dan één jaar bij minimaal 2 instellingen offertes op te vragen.	In praktijk wordt hier praktisch mee omgegaan, er wordt dan ook gebruik gemaakt van offertes per mail/telefoon.	Dit betreft geen afwijking van het Treasurystatuut, maar de IC adviseert om in het statuut expliciet aan te geven dat dit op dergelijke wijze is toegestaan.
Art. 14.2: In het treasurystatuut wordt inzake bevoegdheden verwezen naar delegatie- en mandaatbesluiten.	Deze besluiten zijn aanwezig, echter sterk verouderd. Hierdoor sluiten zij niet aan op de huidige werkwijze in de praktijk.	De IC adviseert om de delegatie- en mandaatbesluiten te actualiseren.
Art. 14.3: Conform het statuut dient iedere transactie door minimaal twee functionarissen te worden geautoriseerd.	In de praktijk neemt de adviseur financieel beleid de beslissing. Deze wordt wel ter kennisname voorgelegd aan de teamleider en / of de portefeuillehouder. Dit betreft een afwijking van het treasurystatuut.	De IC adviseert om genoemde afwijking te accorderen. Indien de huidige werkwijze gewenst is, verdient het aanbeveling om het statuut aan te passen naar de praktijk.
Art. 14.4: Conform dit artikel dienen tegenpartijen van iedere transactie een bevestiging te sturen naar de financiële administratie zonder tussenkomst van personen die bevoegd zijn tot het sluiten van transacties.	In de praktijk wordt dit niet gedaan. Dit betreft een afwijking van het statuut.	De IC adviseert om genoemde afwijking te accorderen. Het verdient aanbeveling om tegenpartijen op dit artikel te wijzen, zodat naleving gewaarborgd kan worden.
Art. 15 + 16: De gemeente dient te voldoen aan de in deze artikelen genoemde verantwoordelijkheden en bevoegdheden.	De functies behorend bij de genoemde verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verouderd. Toetsing aan deze artikelen is hierdoor niet mogelijk. Dit betreft een onzekerheid.	De IC adviseert om genoemde onzekerheid te accorderen. De IC adviseert om de delegatie- en mandaatbesluiten te actualiseren.
Overige bevinding:		
Actualisatie treasurystatuut.	Het treasurystatuut van de gemeente dateert uit het jaar 2001. Als gevolg van o.a. de kredietcrisis is de nationale regelgeving rondom treasury aangepast.	De IC adviseert het treasurystatuut te actualiseren en hierbij eveneens de gewijzigde regelgeving te betrekken.

12. Verordening artikel 212 Gemeentewet

Werkproces Verordening art.. 212 GW		
Omschrijving	Bevinding	Advies
Artikel 4 lid 2 Perspectiefnota	Op 9 juli 2009 door de raad vastgesteld.	
Artikel 6 lid 2 Nota 'Misbruik en oneigenlijk gebruik'.	Ontbreekt.	De IC adviseert om deze afwijking van de verordening te accorderen en deze nota in 2010 op te stellen.
Artikel 6 lid 3 Interne toetsing risicovolle bedrijfsprocessen.	Onderzoeken vinden gedurende het gehele jaar door IC plaats en worden afgesloten door IC rapportage.	
Artikel 7 lid 1t/m 3 Tussentijdse rapportages (Buraps).	Twee maal per jaar wordt een Burap aangeboden. De tweede Burap is in de Begrotingsraad van november 2009 behandeld.	
Artikel 7 lid 1t/m 3 Tussentijdse rapportages (grondexploitatie).	De resultaten uit de grondexploitaties zijn in 2009 één maal gerapporteerd in het meerjarenprogramma grondexploitaties. Betreft een afwijking van de verordening. Er wordt voor 2010 gewerkt aan een nieuwe, uitgebreidere en frequentere rapportage	De IC adviseert om deze afwijking van de verordening te accorderen.
Artikel 10 lid 2 en 3 Waardering en afschrijving activa.	Dit artikel wordt correct uitgevoerd.	
Artikel 15 lid 1 Registratie Bezittingen en vermogen.	De registratie vindt niet plaats.	De IC adviseert om deze afwijking van de verordening te accorderen en in 2010 de registratie vorm te geven.
Artikel 16 lid 1 Notitie 'Locale heffingen'.	De lokale heffingen worden jaarlijks behandeld in de begrotingsparagraaf. Een aparte nota is daarom niet noodzakelijk. Betreft wel een afwijking van de verordening.	De IC adviseert om deze afwijking van de verordening te accorderen en de huidige werkwijze in de verordening aan te passen.
Artikel 17 lid 1 Weerstandvermogen en risicomanagement.	De nota 'Weerstandvermogen' is in juli 2006 vastgesteld. In 2009 is een kaderstellende nota risicomanagement door het college vastgesteld en ter kennisname aan de raad	De IC adviseert de nota Risicomanagement te implementeren.

	gezonden.	
Artikel 18 lid 1 Nota 'Onderhoud openbare ruimte'.	Er zijn deelplannen vastgesteld.	
Artikel 18 lid 2 Nota 'Rioleringsplan'.	Vastgesteld in 2008.	
Artikel 20 lid 1 Nota 'Bedrijfsvoering'.	De bedrijfsvoering is de afgelopen jaren sterk in ontwikkeling. Hierover zijn diverse nota's en informatiebrieven verschenen, die gezamenlijk opgevat kunnen worden als koersbepalend.	
Artikel 20, lid 3	In 2009 zijn, in samenwerking met de gemeenten Oegstgeest en Leiderdorp, 2 audits uitgevoerd. De rapportages zullen in de bedrijfsvoering-paragraaf van jaarstukken en begroting worden opgenomen.	
Artikel 21, lid 1 Nota 'Verbonden Partijen'.	De afgelopen vier jaar is geen nota 'Verbonden partijen' opgesteld. Betreft afwijking van de verordening.	De IC adviseert om deze afwijking van de verordening te accorderen en deze nota in 2010 op te stellen
Artikel 22 Nota 'Grondbeleid'.	Nota is eind 2009 aan het college voorgelegd. Besluitvorming heeft nog niet plaatsgevonden.	De IC adviseert de nota in 2010 vast te stellen.
Artikel 23 Nota 'Verstrekingen subsidies'.	Subsidieplan 2008-2011 vastgesteld.	

13. Aansluitingen FA subadministraties

Werkproces Aansluitingen		
Omschrijving	Bevinding	Advies
	<p>In de Managementletter 2009 is bij het onderdeel 'Beheersingsmaatregelen' aangegeven, dat periodiek een verbijzonderde interne controle moet plaatsvinden met betrekking tot de aansluiting van diverse subadministraties.</p> <p>De IC heeft geconstateerd dat gedurende 2009 met regelmaat afloopcontroles binnen de FA plaatsvinden.</p>	
Tussenrekeningen 1300 13010 en 1505 15002 zijn betrokken in de steekproeven	Afloopcontroles vinden periodiek plaats. 1 post stond ruim 6 maanden open.	De IC adviseert de posten per tussenrekening binnen maximaal twee maanden af te wikkelen en ondernomen acties schriftelijk vast te leggen.
Steekproef aansluitingen WWB en WMO (rolstoelvoorzieningen en hulp bij huishouding).	Aansluitingen tussen SZW Net en Coda worden maandelijks gerealiseerd. De aansluiting over de maand december '09 was tijdens de controle nog niet gerealiseerd. Dit was toe te schrijven aan nog te boeken aan journaalposten.	